LUNDS UNIVERSITET
SOL, f d Institutionen för Öst- och Centraleuropastudier
RYS 054/ VT 2006
Kandidatuppsats (10 poäng)
Handledare: Lars Steensland

Ringailė Trakymaitė

Ryska adverb –
en studie i grammatikalisering

Förkortningar

Adj	adjektiv
Adv	adverb
GA	gradadverb
Gen	genitiv
Inf	infinitiv
Interj	interjektion
NF	nominalfras
Pred	predikativ
S	substantiv
STA	sättsadverb
TIC	Tübingens intervjukorpus
UC	Uppsala Corpus
V	verb

1. Inledning

1.1. Förord

Ужас обозначает страх или кошмар. Он смотрел *ужасный* фильм. Он *ужасно* кричал. Это было *ужасно*. Фильм был *ужасно* интересный. Какой *ужас*, что он это смотрит. *Ужас*, какой интересный фильм! Просто *ужас*! *Ужас*! Alla dessa meningar innehåller olika former - derivationer av ett substantiv *ужас*, vilket betyder *fasa*, *förfäran* (*Rysk – svensk ordbok* 1985: 787). Som man kan se tillhör dessa former olika ordklasser inom den moderna ryska grammatiken – alltifrån ett substantiv till en interjektion. De existerar parallellt i det moderna ryska språket, har utvecklats på olika sätt, med olika betydelser och funktioner. Ändå står det tydligt att det finns ett samband mellan dem, som man kan spåra och som man kan försöka att förstå. Dessutom verkar det som om att detta samband, som i de ovan angivna exemplen, är produktivt, d v s att liknande former och en liknande utveckling kan hittas bland andra substantiv, t ex *жуть*, *смерть*, *страх*, *черт*, *дьявол*, *зверь*, *ад*, etc. I denna uppsats kommer jag att titta närmare på huruvida dessa former, tillhörande olika ordklasser, är spridda i det moderna ryska språket och hur deras uppkomst och existens kan förklaras utifrån det språkvetenskapliga perspektiv som kallas för grammatikalisering. Jag kommer inte att analysera alla exempel, utan endast arbeta med några av dem. Inte heller kommer jag att svara på de ”stora” frågorna, det vill säga sådant som hur språkutvecklingen har gått eller hur den kommer att fortsätta. En någorlunda bild av hur grammatikaliseringsprocesser påverkar det moderna ryska språket kommer dock att kunna skönjas.

1.2. Bakgrund

På senare tid har man bedrivit åtskillig forskning inom en typ av språkvetenskaplig teori, nämligen grammatikalisering. Forskningen ger vid handen att det existerar en speciell typ av språkförändring som har sin speciella struktur, sina särdrag och sitt tillvägagångssätt. Man har forskat i flera världsspråk och upptäckt att grammatikaliseringen verkar beröra de flesta. Noggranna studier har utförts i bl a romanska och germanska språk, dock inte så omfattande inom de slaviska språken. Idén till denna uppsats härstammar från olika verk och artiklar om grammatikalisering som jag har läst. Detta gäller till exempel utvecklingen av engelska adverb med suffix *–ly* (en av de senaste studierna i L. J. Brinton och E. C. Traugott *Adverbs formed with*

–ly i *Lexicalization and Language Change*, Cambridge University Press, 2005). Forskarna påstår att vissa adverb har en tendens att bli grammatikaliserade på så sätt att de utvecklas från vanliga adverb med konkreta lexikala betydelser till mer abstrakta, mer subjektiva och mer grammatiska, som t ex förstärkningsadverb eller gradadverb *fairly, lovely, bloody*, etc. (på engelska *intensifiers*). Jag har inte hittat någon studie i grammatikalisering rörande ryska adverb och därför beslutat att välja detta som tema för min uppsats. Vid första ögonkastet verkar det som om ryska adverb går igenom intressanta utvecklingsprocesser som man skulle kunna kalla en grammatikalisering.

1.3. Syfte

Denna uppsats har ett tvåfaldigt syfte – dels att diskutera grammatikaliseringens teori och de viktigaste teoretiska problem som denna teori adresserar i fråga om språkutvecklingen; dels att försöka applicera den teoretiska del av grammatikalisering som man kallar för subjektiviseringsprocess (*process of subjectivisation*) på en del av de moderna ryska adverb som är motiverade av adjektiv, i sin tur deriverade från substantiv. Vad gäller den praktiska delen av uppsatsen, d v s en studie av de ryska adverben, är det viktigt att påpeka att jag kommer att utföra en synkronisk studie av dessa adverb, inte en språkhistorisk studie med syfte att beskriva den historiska utvecklingen av adverben ifråga. Studien är baserad på två språkdatabaser: en rysk korpus, som är skapad vid Uppsala Universitet - därför benämnd Uppsala Corpus, UC[1] - samt en korpus ryska intervjutexter, utarbetad vid Tübingens Universitet, TIC[2] som är del av en större databas över ryska texter (*Russian Text Corpora*). Jag har valt dessa två därför att jag vill följa utvecklingen i både tal- och skriftspråket. UC omfattar sakprosa och skönlitterära texter, medan TIC innehåller intervjuer och därför återspeglar det talade språket bättre.

1.4. Uppläggning och metoder

Denna uppsats består av tre huvudkapitel – 1) en teoretisk presentation och diskussion om grammatikaliseringsteori, i synnerhet den del som omfattar subjektivisering inom

[1] Mer information om denna korpus finns tillgänglig på följande hemsida: www.slaviska.uu.se/korpus.htm.
[2] Mer information om denna korpus finns tillgänglig på följande hemsida: www.sfb441.uni-tuebingen.de/b1/korpora.html.

grammatikaliseringen och dess särdrag; 2) en diskussion om de ryska ordklasserna och 3) en språkvetenskaplig studie av vissa ryska adverb i det moderna ryska språket, baserad på två databaser över ryska texter.

De metoder, som används i det första kapitlet är ett kritiskt urval av språkvetenskaplig litteratur, en översikt av utvecklingen av grammatikaliseringens teori som omfattar de senaste verken och artiklarna i frågan, samt en sammanställning av de viktigaste problem som en läsare kommer att möta vid en kritisk granskning av grammatikaliseringen.

Det andra kapitlet kommer att handla om den traditionella ordklassindelningen inom den ryska grammatiken. Jag kommer att ge en översikt över den tradition som finns bland ryska grammatiker samt göra en kritisk granskning av denna, baserad på observationer ifråga om ryska adverb.

Det tredje kapitlet är en lingvistisk studie (*case-study*), som baseras på en undersökning av det ryska språkmaterial som finns tillgängligt i två databaser över det moderna ryska språket. Syftet med denna studie är ett försök att praktiskt applicera den del av grammatikaliseringens teori, som kallas för subjektivisering, på ryska adverb, som morfologiskt sett tillhör följande derivationskedja: substantiv – adjektiv – adverb (sättsadverb – gradadverb) – predikativ – interjektion. En mer detaljerad beskrivning av själva arbetsprocessen återfinns i kapitlet 6.

2. Vad är grammatikalisering?

Inom den språkvetenskapliga forskningen har frågan om språkförändring alltid varit en av de huvudfrågor som alla lingvistiska skolor har försökt att ta itu med. Grammatikalisering är en av de senaste lingvistiska teorierna, främst elaborerad under 1990-talet, som försöker förklara språkförändringsprocesser. Denna teori är mycket aktuell för både den generativa skolan och den funktionella skolan inom lingvistiken. Den har blivit till ett slagfält för dessa två skolor som försöker förklara språkförändringsprocesser ur två helt olika teoretiska och metodologiska perspektiv. Generativisterna håller fast vid formella förklaringar, medan funktionalisterna påstår

att det är språkets funktioner, som driver förändringar[3]. Generativisternas essentiella syn på språket innebär att man först och främst ser ett språk som den inre kapaciteten av en individ. Språket är enligt denna strömning en viss mekanism, som inte återspeglar sådana yttre faktorer som sociala, kulturella och interaktiva system. För funktionalisterna är emellertid ett språk både en kognitiv egenskap och ett kommunikationsmedel för interaktion mellan en talare och en lyssnare. Just det kommunikativa perspektivet, vilket i vidare mening omfattar inte bara en viss interaktionssituation utan också en viss kontext, är det väsentliga elementet i grammatikaliseringen.

I och med att grammatikaliseringen har belysts på ett omfattande sätt under senaste tidens forskning har den ursprungliga versionen som påstått att grammatikaliseringen är en lingvistisk process, modifierats. I aktuell tappning hävdas att den både diakroniskt och synkroniskt påverkar ett språk och innebär en omorganisation av kategorier och omorganisering av språklig kodifiering (Traugott & Heine 1991:1). Grammatikaliseringen är i denna förståelse ”the change whereby lexical items and constructions come in certain linguistic contexts to serve grammatical functions, and once grammaticalized, continue to develop new grammatical functions” (Brinton & Traugott 2005: 99). Till detta kan man lägga till att ”grammaticalization is a change whereby in certain linguistic contexts speakers use parts of a construction with a grammatical function. Over time the resulting grammatical item may become more grammatical by acquiring more grammatical functions and expanding its host-classes” (Brinton & Traugott 2005:99). Denna omdefinition har uppstått som en följd av språkvetenskapliga diskussioner kring relationen mellan grammatikalisering och lexikalisering, samt den grundläggande frågan om hur en språkförändring med nödvändighet innebär en yttre manifestation, som måste resultera i en förändring av ett lexikon. Detta är dock ej ämnet för denna uppsats.

I denna uppsats betonas just det skifte inom lingvistiken som har omdirigerat forskningen rörande språkförändring från den inneslutna självständiga inre systemändringen till att fokusera på att ”a theory of language change needs to be usage- or ”utterance”-based – paying attention to meaning and dicourse function” (Brinton & Traugott 2005:8). Den sociolingvistiska språkvetenskapen, och

[3] Mer om dessa två perspektiv i Rosenkvist 2004: 13-21.

språkkontaktforskningen, speciellt inom pidginspråk och kreolisering (Thomson & Kaufman 1998: 167-194) har i hög grad bidragit till att man kom att betrakta de språkliga variationer som uppstår gradvis och bygger på sociala faktorer som huvud-orsaker till en språkförändring.

Man talar om två typer av perspektiv ifråga om att se på grammatikalisering, nämligen om den synkroniska grammatikaliseringen och om den diakroniska grammatikaliseringen. Den synkroniska grammatikaliseringen är ett morfosyntaktiskt pragmatiskt diskursfenomen som måste studeras som en del av det flytande, dynamiska språkbruket vid en given tidpunkt. Man observerar här de olika sätt att organisera språkmönster som skiljer sig minimalt i lokala kontexter[4]. Om man vill ”fånga” det ögonblick då en viss språklig kategori håller på att bli grammatikaliserad måste man utföra en synkron studie av denna kategori, eftersom det troligen kommer att resultera i en uppkomst av ett nytt grammatiskt system på längre sikt.

För att kort sammanfatta diskussionen ovan kan man säga att grammatikalisering är en teori om en speciell typ av en språkförändring som anger generella principer för språkförändringar med utgångspunkt i det kommunikativa yttrandets diskurs.

3. Grammatikaliseringens särdrag

Vad är det som karakteriserar grammatikaliseringen som en speciell typ av språkförändring? Olika forskare har olika åsikter om detta och använder olika termer ibland för att benämna samma språkliga företeelser som förknippas med en grammatikaliseringsprocess. Nedan följer en sammanställning av dem som jag anser viktiga för att kunna beskriva grammatikaliseringen på ett detaljerat sätt samt lyfta fram det som kommer att vara av betydelse för denna uppsats, i synnerhet för studien av ryska adverb.

1) Grammatikaliseringen ifrågasätter själva konceptet *grammatisk kategorisering*, eftersom det handlar om en *gradvis* process: ”It also challenges the concept of categoriality, and takes as central the concept of a continuum of bondness from independent units occurring in syntactically relatively free constructions at one end of the continuum to less dependent units such as clitics, connectives, particles, or

auxiliaries, to fused agglutinative constructions, inflections and finally to zero" (Traugott & König 1991:189). Det betyder att det samma lexikala enheter existerar i flera språkliga lager (*layering*) under grammatikaliseringsprocessen. Detta är den första egenskapen i en grammatikalisering.

Enligt Hopper finns det ytterligare fyra egenskaper som karakteriserar grammatikaliseringen (Hopper 1991:22). Dessa är:

2) divergens, d v s att om en lexikalisk enhet genomgår en grammatikalisering kan dess ursprungliga form fortsatt existera som en självständig form;

3) specialisering, d v s om det vid en tidpunkt förekommer flera former av samma enhet med olika semantiska betydelser finns det en tendens att dessa blir färre och mer generella; detta kan illustreras med följande schema:

More > less semantic ≠ semantic > pragmatic > less semantic-pragmatic (Traugott & Heine 1991:5);

4) beständighet (*persistence*), d v s att den grammatiska formens betydelse och funktion kan spåras tillbaka i historien till dess ursprungliga lexikala morfem via det stadium då det fortfarande existerar flera språkliga lager och av vilka ett kommer att ligga närmast den dominanta ursprungliga betydelsen;

5) dekategorisering, d v s språkliga enheter som går igenom grammatikalisering verkar förlora formella markörer och syntaktiska egenskaper, typiska för de självständiga grammatiska kategorierna, som S eller V, och uppträder som attribut, typiska för de slutna, beroende grammatiska kategorierna.

Förutom dessa egenskaper vill jag här nämna ytterligare tre, som enligt min mening är väsentliga för grammatikaliseringen. Dessa är:

6) subjektivisering[5], d v s att ett lexem i grammatikaliseringsprocessen skiftar betydelse från att vara konkret och objektiv mot en mer pragmatisk och subjektiv sådan. Detta kommer att diskuteras i detalj i nästa kapitel;

---

[4] Mer om det synkroniska perspektivet inom grammatikalisering i Brinton & Traugott 2005:22-23 samt Heltoft, Nøregård-Sørensen & Schløsler 2005:10-11.

[5] Termen *subjektivisering* (på engelska *subjectivisation*) används av lingvister för att beskriva en viss grammatikaliseringsprocess. Det mest kända verk, som behandlar detta ämne är *Subjectivity and Subjectivisation – Linguistic Perspectives* (ed. Stein, D. & Wright, S.), Cambridge, Cambridge Universiy Press, 1995. Även om termen ibland är en synonym till *modalisering*, har jag valt att använda *subjektivisering* eftersom de ryska grammatikerna skiljer på två olika modaliteter, nämligen *субъективно-модальные значения* vs

7) produktivitet, d v s att grammatikaliseringen leder till produktiva grammatiska mönster (Nørgård-Sørensen 2005:198);
8) frekvens, d v s att grammatikaliseringen leder till en mer frekvent användning av formen (Heltoft, Nørgård-Sørensen & Schløsler 2005:22). Detta har ett starkt samband med det tidigare nämnda draget – produktiviteten.

Ytterligare ett drag vill jag nämna i förbigående, eftersom detta sedan länge förknippats med grammatikaliseringens teori. Grammatikaliseringen har ansetts verka i endast en riktning – från det fria till det mer bundna i grammatiken (*uni-directionality*). Men i de allra senaste studierna av bl a Brinton & Traugott, samt av Heltoft, Nørgård-Sørensen och Schløsler hävdas att det förekommer en process som vissa kallar för degrammatikalisering eller lexikalisiering, d v s att språkförändringen kan ske även i motsatt riktning, nämligen från det bundna till det friare, vilket t ex är fallet med den skandinaviska genitiv-ändelsen *–s*. Detta är dock i dagsläget en diskussionsfråga[6].

4. Subjektivisering som grammatikaliseringsprocess

Ett av de viktigaste dragen för grammatikaliseringen på det tidiga stadiet är en utvecklingsprocess, orsakad av de semantiska-pragmatiska orsakerna, som kan återges med följande kedja:

propositional (> textual) > expressive (Traugott & König 1991:189).

Med andra ord är subjektivisering ”the shift as one from meanings grounded in more or less objectively identifiable extralinguistic situations to meanings grounded in text-making (for example connectives, anaphoric markers, etc.) to meanings grounded in the speaker’s attitude to or belief about what is said” (Traugott & König 1991:189).

Det är viktigt att notera att begreppet *subjektivisering* här inte refererar till det traditionella grammatiska paret *subjektivitet* vs *objektivitet* (eller *subjekt* vs *objekt*), utan att det handlar om ”expression of self and the representation of a speaker’s (or, more generally, a locutionary agent’s) perspective or point of view in discourse […]”

объективно-модальные значения. Denna uppsats handlar om *субъективно-модальные значения* och därför har jag behållit termen *subjektivisering*.

(Finegan 1995:1). Detta innebär en korsning av språkets struktur och språkets användning för uttrycket av en själv, där språket inte bara uppfattas som ett instrument för att uttrycka det propositionella, utan också det subjektiva, modala, det perceptiva.

Subjektivisering inom grammatikaliseringen står för en utveckling av ett grammatiskt urskiljbart uttryck av en talares åsikt om eller attityd ifråga om det som sägs. Det är ett gradvis fenomen som betyder att former och konstruktioner som till att börja med innehåller konkreta, lexikala och objektiva betydelser, så småningom förändras genom upprepning inom lokala syntaktiska kontexter till att betyda något mer abstrakt, pragmatiskt och personligt. Denna förändring motiveras genom att dessa former och konstruktioner har väldigt klara funktioner, riktade mot en lyssnare[7].

För att uppnå de kommunikativa målen rekryterar man former som ursprungligen har betytt någonting konkret och objektivt från de lexikala domänerna, och förvandlar dem till mer subjektiva som utrycker ens förhållande till det som sägs, själva uttryckssituationen eller en bredare kommunikativ kontext. Tänker man på de homonyma ordformer, som t ex ryska korta adjektivformer, som sammanfaller med adverb, vilka i sin tur sammanfaller med predikativa former, inser man att denna förekomst av olika former tvärs över ordklasser har en bestämd motivering. Vad är det som orsakar denna variation?

Om man söker svar på en fråga om vad det är som orsakar/motiverar subjektivisering som en del av en språkförändring, ska man först och främst tänka på det kommunikativa syftet med språket, nämligen att denna process motiveras med talarens försök att utöka det informativa i sitt yttrande för att fånga en lyssnares uppmärksamhet och med talarens försök att förmedla det subjektiva i sitt yttrande till en lyssnare. I skenet av detta kan man påstå att subjektivisering har en kognitiv-kommunikativ motivation (Traugott 1995: 49).

Jag tycker att just denna del av grammatikaliseringsteorin skulle kunna användas för att besvara frågan om ordklassindelning i det moderna ryska språket och vidare

---

[6] För flera argument för grammatikaliseringens enkelriktade utveckling se Brinton & Traugott 2005: 89-110. För flera argument emot se Heltoft, Nørgård-Sørensen och Schløsler 2005:16-19.

[7] Mer om detta i Traugott 1995: 32.

fungera som ett gott instrument för att analysera de ryska adverben och skiftet i deras betydelser, som återspeglas först och främst i det talade språket och som har en mer dynamisk och flytande existens än det skrivna språket. Genom att dessutom applicera denna teori på tillgängliga databaser över det moderna ryska språket skulle jag kunna observera hur långt förändringsprocessen har fortskridit.

5. De ryska ordklasserna ur grammatikaliseringsperspektiv

Till att börja med vill jag påpeka att jag, eftersom ett huvudintresse i denna uppsats är ryska adverb, kommer att koncentrera mig just på följande kedja av ordklasser: substantiv – adjektiv – adverb (sättsadverb – gradadverb) – predikativ – interjektion. Därför kommer jag inte att tala om verb, pronomen och andra kända ordklasser inom ramen för denna studie. Eftersom det är viktigt för grammatikaliseringen att fastslå vilka av ordklasser är mer grammatiska, d v s slutna/svaga/bundna, kommer jag i en kort genomgång presentera de generella dragen för de aktuella ryska ordklasserna.

Grammatiken 1970 ger följande beskrivting av huvudskillnaden mellan de 10 ryska ordklasserna: «Слова как лексико-грамматические единицы объединяются в особые классы, называемые частями речи. Кроме того, все слова делятся на полнозначные или самостоятельные и частичные или служебные. Особую группу слов составляют междометия» (Grammatiken 1970: 304). Det som är av intresse för mig i denna studie är att man till de självständiga, med andra ord starka/öppna, ordklasserna traditionellt räknar substantiv, adjektiv och adverb. Partiklar, konjunktioner och prepositioner betraktas traditionellt som icke-självständiga eller svaga/slutna ordklasser. Interjektioner förefaller vara en ordklass för sig som inte tillhör de starka, men inte heller de svaga ordklasserna.

Grammatiken 1980 säger: «В системе речи междометия занимают особое положение. Как слова, лишенные номинативного значения, они не относятся ни к одной из знаменательных частей речи. Вместе с тем междометия существенно отличаются и от слов служебных, так как их роль в синтаксической организации текста не аналогична роли частиц, союзов или – тем более – предлогов» (Grammatiken 1980 : 732).

Jag skulle vilja påstå att interjektioner representerar ett övergångsstadium mellan dessa två grupper av ordklasser. Även om de saknar den så kallade nominativa betydelsen kan de ändå beskriva en känsla, en förnimmelse, ett själsligt tillstånd och andra emotionella tillstånd och reaktioner. De är oböjliga om man jämför dem med S, Adj, V eller även Adv (vissa kan bilda komparativformer), men om man tittar på deras syntaktiska egenskaper upptäcker man att de kan vara mycket självständiga som satsdelar. I sina modala funktioner, vilket är av intresse för denna uppsats, kan interjektioner bilda huvudsatser, där deras funktioner inte kan åtskiljas från själva satsbetydelserna, t ex *Ну и кошмар! Какая жуть!*. Detta gäller dock de så kallade emotionella interjektionerna. Därför vill jag hävda att inom indelningen i starka och svaga ordklasser på ryska hamnar i alla fall de emotionella interjektionerna mitt emellan dessa två grupper.

Ingen av dessa två grammatikerna betraktar predikativer som en egen ordklass utan som en syntaktisk konstruktion. Men på senaste tiden, enligt Mathiassen, ”betraktes gruppen i russisk grammatikk gjerne som en egen ordklasse (som har opptrådt under forskjellige navn: *категория состояния/* egtl. «tillstandskategori»/, предикативные наречия «predikative adverb» og i de senere år oftest предикативы” (Mathiassen 1990 :165). Denna uppfattning av predikativer som en egen ordklass har dock inte vunnit popularitet: ”поддержанное многими специалистами, это деление все же не стало общепризнанным: школьная и академическая грамматики продолжают рассматривать слова категории состояния в рамках наречий, лишь попутно отмечая их семантические и синтаксические особенности” (Grammatiken 1998: 151). Men just p g a samma syntaktiska argument som jag har nämnt angående interjektioner och det faktum att vissa adverbiella predikativer kan bilda komparativformer, t ex *Стало еще страшнее.*, skulle jag vilja betrakta dem som en egen självständig ordklass. Följande schema återspeglar min uppfattning av den grammatiska indelningen i ordklasser[8] på ryska:

[8] Här anger jag de ryska ordklasser som är av intresse för denna uppsats och därför är t ex verb, pronomen, räkneord etc. utelämnade.

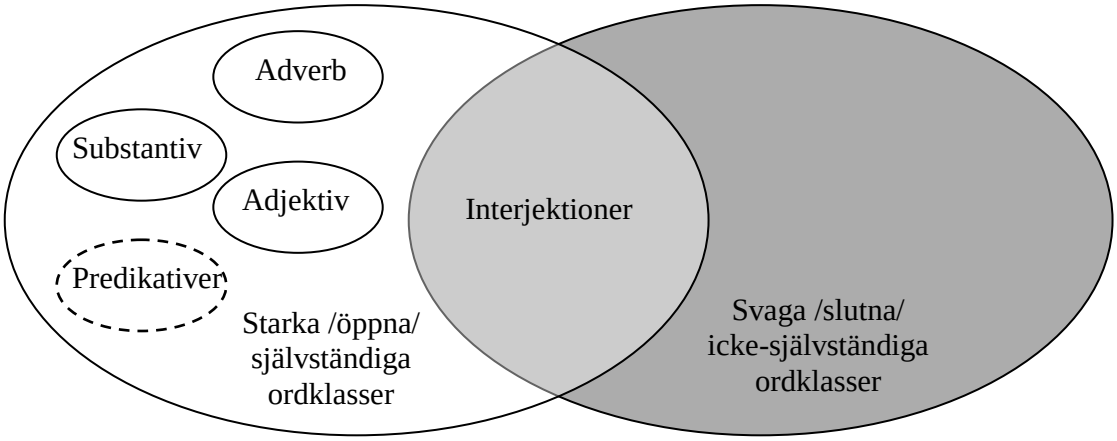

Enligt detta schema betraktar jag adverb som en öppen och självständig ordklass. Men är det verkligen så? Vad har de för samband med predikativer och interjektioner?

Adverb brukar inom språkvetenskapen betraktas som en ganska svårfångad kategori. De modifierar fler element än adjektiv gör, t ex verb, adverb, även substantiv, prepositioner m.m. Det framstår också tydligt att ”cross-linguistically they are positionally freer than Adjs. They are also less well attested than N, V, Adjs and are often derived” (Brinton & Traugott 2005:132). Det är just det sistnämnda draget som brukar vara ett huvudargument då adverb beskrivs som en sluten/svag ordklass eftersom de oftast är deriverade av substantiv, adjektiv och verb. Typiska adverbiella rotmorfem saknas. Här är det dock viktigt att påpeka att adverb är en mycket varierande ordklass, som innehåller ett helt spektrum av adverb – från de relativt öppna och ofta av Adj deriverade, som t ex ryska synonymer till *очень*, till de ganska slutna monomorfemiska, som t ex *нет, тогда, тут, здесь,* etc. Därför kan man påstå att inom en grammatisk kategori som Adv representerar kan man hitta exempel som kan tolkas som tillhörande både den öppna eller den slutna grammatiska kategorin.

Dessutom har många Adv, oftast deriverade av Adj, former som är homonyma med kortformer av adjektiv som modifierar S som är neutra (*ср.р.*), t ex: *блюдо горячее – блюдо горячó* (jfr. adverb *горячó*) , *тело тёплое – тело теплó* (jfr. adverb *теплó*), *утро свéтлое – утро светлó* (jfr. adverb *светлó*) , etc. Det är just denna grupp av adverb som slutar på *–о* eller *–е,* som man ibland betraktar som predikativer eller predikativa adverb i följande konstruktioner, t ex *Мне тепло*. *Это прекрасно*. etc.

De beskriver oftast ett tillstånd som en talare upplever och innehåller därför en personlig, subjektiv åsikt, tro eller värdering av någonting, som en talare vill uttrycka eller förmedla. De adverb som är presenterade i Bilaga 2. kan antingen vara så kallade *качественные наречия* (t ex *смертельно* i *смертельно болен*) eller *наречия степени или усиления* (alla i Bilaga 2. med betydelse *очень*), eller *предикативные наречия*, som vissa grammatiker kallar för *предикативы* (se Bilaga 2., de som kan forma satser efter följande modell – *Мне было страшно*. eller *Это срашно*.)

I sin tur är sådana yttranden som, t ex: *мне жутко*, *им страшно*, *это дико* etc. nästan ekvivalenta med, eller, med andra ord, lätt ersättbara med interjektioner, t ex *Мне жутко. = Жуть!*, *Им страшно. = Страх!* eller *Ужас!*, *Это дико = Дичь!* Om man går igenom de adverb som är presenterade i Bilaga 2., upptäcker man att nästan samtliga[9] kan vara predikativer i liknande konstruktioner. De kan dessutom i respektive kontext ersättas med interjektioner. Vidare kan adverbiella former uppträda som interjektioner, t ex *Здорово! Жутко! Ужасно!*

Adverb kan vara attribut till andra ordklasser. De kan definiera verb - som ju själva namnet implicerar - adjektiv, andra adverb m.m. Det är just de tre förstnämnda som är av intresse för denna uppsats, eftersom vi är intresserade av adverb som är synonymer till *очень*. Som framgår av Bilaga 2. kan alla dessa adverb vara attribut till V, Adj och Adv. Med referens till dessa funktioner presenteras nedan tre formler som kommer att vara aktuella för denna studie av subjektivisering av de ryska adverben. De tre beskriver de attributiva relationer, som adverb kan ha inom rysk syntax:

1) V + Adv eller Adv + V;
2) Adj + Adv eller Adv + Adj;
3) Adv + Adv.

Eftersom jag har tagit adverb som är synonymer till *очень* förväntar jag mig att de just i denna betydelse kommer att följa en formel, antingen Adv + Adj eller Adj + Adv eller Adv + Adv. Det är vidare därför att jag förväntar av dem att de uppträder som gradadverb eller *наречия степени или усиления*. Om de följer ett mönster V + Adv eller Adv + V , är de snarare bara vanliga sättsadverb. Det framgår dock tydligt att även om dessa två exempel *Он сильно дернул за ручку*. och *Он сильно устал*. återspeglar relationerna i formlen Adv + V eller V + Adv, är det första ett sättsadverb,

[9] Med undantag av väldigt få, som inte förekommer som interjektioner.

medan det andra ett gradadverb med betydelsen *очень*. Därför blir jag tvungen att analysera exempel, som har formlen V + Adv eller Adv + V separat för att komma fram till antalet gradadverb bland dessa. Samma sak gäller också de andra två formlerna, men där är chansen att hitta fler gradadverb störst.

Ord som förekommer i vissa ordklasser oftare än andra har subjektivt modala betydelser och används för att uttrycka en talares åsikt om det som sägs – antingen om hela det kommunikativa yttrandet eller om en del av det. Bland de ryska ordklasser, som är av intresse för denna uppsats, är adverb, adverbiella predikativer och interjektioner[10] de som väldigt ofta används i det moderna ryska språket för att uttrycka en talares åsikt om, tro ifråga om eller värdering av någonting. Vi kan tydligt se att adverb, som också kan uttrycka ett objektivt sätt att utföra, erfara, etc. någonting, kan ge ett yttrande ett mer subjektivt innehåll, som återspeglar en talares åsikt, tro eller värdering. Vi kan se att alla adverben i Bilaga 2. kan användas som gradadverb, där deras ursprungliga objektiva refererande karaktär har ersatts av en mer pragmatisk, subjektiv och personlig karaktär för att i en viss kontext uttrycka en talares gradering av någonting. Vi kan vidare tydligt se att predikativer, speciellt de som beskriver ett tillstånd man befinner sig i, är ännu mer subjektiviserade i den betydelsen att de alltid går att relatera till en talare som befinner sig i just det tillståndet. Interjektioner är en helt speciell grupp av ord och uttryck, som i allra högsta grad är subjektiviserade, eftersom deras primära funktion är att ge ord åt någonting som man personligen tror på, tycker eller på något annat sätt upplever.

I vilken grad omfattar denna subjektiviseringsprocess ryska adverb, vilka adverb, hur utspridd är den, finns det ett klart mönster, är den produktiv, vad har detta mönster för frekvens? Förhoppningsvis kan en synkronisk studie av ryska adverb som är synonymer till *очень* delvis besvara dessa frågor.

[10] S, Adj, V kan också ha en subjektiv semantisk laddning. Subjektivt modala betydelser kan också uttryckas med speciella syntaktiska konstruktioner, intonation m. m., men detta kommer inte att behandlas i denna uppsats.

6. En synkronisk studie inom subjektivisering av vissa moderna ryska adverb

6. 1. Hypotes

Min hypotes är att de ryska adverb som idag kan användas som synonymer till GA *очень* är eller håller på att bli grammatikaliserade och används allt oftare som GA än som STA. Denna förändring kan schematiskt beskrivas på följande sätt: propositionella Adv → expressiva Adv eller objektiva Adv → subjektiva Adv.

Eftersom denna grammatikalisering drivs av en subjektiviseringsprocess är förmodligen frekvensen av dessa adverb som GA i talspråket högre, d v s vi hittar sannolikt fler exempel på dem i TIC än i UC.

Eftersom Adv har specifika placeringar inom den ryska syntaxen som kan beskrivas med de tre formler som presenteras i kap. 4., förväntar jag att förekomsten av GA skulle vara störst ifråga om formeln Adv + Adv, näst störst ifråga om formeln Adj + Adv eller Adv + Adj, och lägst för den vanligaste syntaktiska konstruktionen V + Adv eller Adv + V.

Som övergripande resultat förväntar jag mig att frekvensen inom användningen av de ryska adverben som GA skulle vara större än som STA.

6.2. Material

Denna studie är baserad på material ur det moderna ryska språket som är samlat inom två databaser av ryska texter – dels i UC, dels i en intervjukorpus från Tübingens Universitet, TIC[11]. Jag valde dessa två av följande skäl:

- Det är det moderna ryska språket som är av intresse för denna uppsats;
- UC är mycket representativ för det moderna skriftspråket, eftersom den innehåller lika många informativa texter som skönlitterära prosatexter;
- Tübingens intervjukorpus innehåller, som namnet implicerar, exempel ur det moderna talade ryska språket, som enligt subjektiviseringsteorin återspeglar grammatikaliseringsprocesser i språket.

[11] Fullständiga beskrivningar av dessa två databaser är tillgängliga på: för UC – på hemsidan www.slaviska.uu.se/korpus; för TIC – på hemsidan www.sfb441.uni-tuebingen.de/1/korpora.html.

Hela UC består av 600 ryska texter. De informativa texterna i UC, som utgör hälften av allt material, är sakprosatexter. De behandlar 25 olika ämnen och dateras till perioden mellan 1985 och 1989. De skönlitterära texterna härrör från 40 moderna ryska författare och dateras till perioden mellan 1960 och 1988.

TIC består av intervjutexter, som är tagna från allmänt tillgängliga Internettidningar och täcker perioden från 1996 till idag.

Därför kan man påstå att det material som kommer att undersökas i denna synkroniska studie omfattar ryska texter, som återspeglar situationen i både skrift- och talspråket, under perioden från 1960 fram till idag[12].

6.3. Metod

Med utgångspunkt i den lista över ryska adverb som presenteras i Bilaga 2. har jag genomfört sökningar i både databaserna på en gång via en söktjänst vid Tübingen Universitets hemsida. Jag har använt *Complex Query Interface* med translitterering till latinskt alfabetet. Jag har sökt formerna i meningar, samt begärt sorterade resultat. Jag har sökt ett adverb i taget, först med liten, sedan med stor bokstav. Detta gav två resultat, som jag sedan, för att få hela summan av träffar, lade ihop. Efter att listorna med träffar hade blivit klara (se Bilaga 3.), analyserade jag alla exempel i dem för att få information om deras ordklasstillhörighet och frekvens inom de olika aktuella ordklasserna. Den första delen av analysen omfattade en sortering av alla exempel efter formler som är beskrivna i kapitlet 4. På det sättet kunde jag eliminera kortformer av adjektiv samt predikativer.

Sedan kunde jag fortsätta med den andra delen av analysen, nämligen att gå igenom de resterande exemplen och bedöma om adverben var gradadverb eller vanliga sättsadverb. För att kunna se om det finns något samband mellan subjektivisering av adverben och språksituation, d v s talspråk vs skriftspråk, beslöt jag att sammanställa en del av resultat i jämförande tabeller för att återspegla data från UC och TIC. Utifrån de data jag erhållit från respektive korpus har jag själv gjort procentberäkningar. Alla angivna procent är beräknade med en decimal, d v s 0,0 %.

[12] D v s fram till den 18 maj 2006, eftersom jag den dagen genomförde sökningar på de adverbiella formerna.

6.4. Tekniska svårigheter

För det första måste sägas att man inte kan söka samma form med stor eller liten bokstav – man kan bara få antingen den ena eller den andra. Därför fick jag söka två gånger på varje adverb: först stavat med liten bokstav, sedan med stor, vilket gav två olika resultat som jag fick lägga ihop för att få det totala antalet av träffar.

För det andra fick jag manuellt separera kortformer av adjektiv för att få fram det antal adverb och predikativer som är av intresse för denna uppsats.

För det tredje hittade jag nästan inga exempel på formerna på *–и*, bortsett från ett exempel med adverb *адски*[13], vilket gör det omöjligt att jämföra dessa två adverbgrupper sinsemellan med utgångspunkt i de språkliga data som man kan hitta i databaserna.

6.5. Resultat

Jag kommer att presentera undersökningsresultaten i följande ordning: först resultat av fördelningen av alla exempel emellan ordklasser enligt de tre formlerna presenterade i kap. 4. Sedan kommer jag att presentera resultat av fördelningen mellan GA och STA i UC och TIC. Slutligen kommer jag presentera den totala fördelningen mellan GA och STA.

6.5.1. Fördelningen emellan ordklasserna enligt formlerna

Efter att jag hade genomfört datasökningar i UC och TIC sammanställde jag alla resultat i en tabell (Bilaga 3.) med utgångspunkt i det totala antalet träffar i båda databaserna. Eftersom en del data, speciellt adverbiella former som slutar på *–и* fattades, gjorde jag en reviderad lista över adverb för vidare analys (se Bilaga 3. Tabell 2.). Denna innehöll bara 13 adverb.

Nästa steg var att fördela alla exempel på de tre formler som återspeglar de syntaktiska relationerna på en frasnivå och presenteras i kap. 4. De detaljerade resultaten av denna fördelning presenteras i Bilaga 4. Man kan se att den totala fördelningen ser ut på följande sätt:

[13] I uppsatsen har jag skrivit om den translitterering som används i TIC till den vanliga ryska ortografin.

	Kortformer av adjektiv	V+ Adv eller Adv + V	Adj + Adv eller Adj + Adv	Adv + Adv	Pred	Totalt
Antal	6	213	109	30	100	458
%	1,3	46,5	23,8	6,6	21,8	100

Innan jag drar slutsatser av denna fördelning vill jag först komma med några grundligare kommentarer till själva formlerna:

1) V + Adv eller Adv + V, t ex *Тональность меня напугала страшно*. eller *[…] Лора сегодня страшно устала […]*, förklarar den mest naturliga relationen mellan V och Adv. Jag vill bara påpeka att det i ryska språket förekommer en verbform som kallas för *деепричастие*. Denna form är ”неспрягаемая форма глагола, совмещающая в себе грамматические свойства глагола и наречия”[14]. Eftersom denna form är oböjlig och snarast uppträder som verb, har jag räknat in alla exempel med Adv + *деепричастие* eller *деепричастие* + Adv under denna formel, t ex *[…] еще мучительно чувствуя ампутированную ногу […]* eller *[…] мучительно соображая […]*.

2) Adv + Adj eller Adj + Adv, t ex *[…] страшно довольный […]* eller *[…] противен ужасно […]*, omfattar också alla de exempel där Adv förekommer före eller efter ett particip som vanligtvis beskrivs som ” неспрягаемая форма глагола, определяющая предмет подобно имени прилагательному [...] Как прилагательное причастие обозначает признак предмета (с отмеченным уже различием в значении); изменяется по родам, числам и падежам, согласуясь с определяемым существительным; при склонении обладает одинаковой с прилагательным системой падежных окончаний и выполняет в предложении синтаксические функции, свойственные прилагательному, выступая в роли определения и сказуемого”[15]. Eftersom de ryska participen uppträder som adjektiv har jag valt att räkna dem under denna formel, t ex *[…]производств, сильно загрязняющих окружающую среду […]*.

3) I de fall då Adv förekommer som en del av predikatfras tillsammans med Inf har jag räknat dem som Pred, t ex *[…] да это ж страшно подумать […], […] и*

[14] http://www.hi-edu.ru/x-books-free/xbook107/01/index.html?part-104.htm#i6864, 2006-05-30.

страшно было пошевелиться […], Пожалуй, не страшно и умереть, не страшно и в гробу лежать […], Вот как президент сказал, что воровать будет страшно […] etc. Detta har jag gjort med motiveringen att om man tar ut adverbet ur predikatfrasen förlorar den sin mening. I sådana fall då Adv förekommer som en del av predikatfraser, t ex *Ей было ужасно неловко*. , *[…] и мне стало ужасно интересно […]*, men man kan utelämna dem utan att fraserna förlorar sina meningar, har jag räknat dem som Adv + Adv.

Som man ser i tabellen ovan, utgör kortformer av Adj bara en väldigt liten del av alla exempel, endast 1,3 % av det totala antalet. Detta tyder på att de sällan används i det moderna ryska språket, men icke desto mindre kan förekomma ibland. Det kan också ha ett samband med att man anser kortformer av adjektiv som ett drag typiskt för skönlitterära och särskilt för poetiska texter.

Predikativer utgör nästan en femtedel av alla exempel, 21,8 %. Därför kan man påstå att man i ganska hög grad använder sig av predikativa konstruktioner i det moderna ryska språket. Det finns 4 exempel bland de syntaktiska konstruktioner som jag har räknat som predikativer, men som egentligen snarare ligger på gränsen till interjektioner. Tre dessa tre är fall med *здорово*:

1) *Та, вторая, повернула к нам лицо, и я тихонечко взвизгнул от радости: вот здорово, это была мама!*
2) *Вот уж здорово!*
3) *Здорово, старик!*

Samt ett fall (men statistiskt sett 2 exempel) med *безобразно*:

4) *Безобразно, друзья мои, безобразно!*

Jag har beslutat att räkna dem som predikativer dels för att inte komplicera formlerna för mycket, dels därför att det bara fanns fem fall bland alla exempel, och därför inte betyder så mycket statistiskt sett. De antyder ändå ett samband mellan adverb och interjektioner om man ser på det ur ett subjektiviseringsperspektiv. Adverb eller adverbiella former kan lätt bli förvandlade till interjektioner, som oftast ”являются характерной принадлежностью эмоциональной сферы языка” (Grammatiken 1980: 732). Deras semantiska funktioner är oftast att uttrycka känslor eller

[15] http://www.hi-edu.ru/x-books-free/xbook107/01/index.html?part-102.htm#i6713, 2006-05-30.

känslomässiga värderingar och därmed det subjektiva perspektivet på ett yttrande. Denna koppling mellan adverb och interjektioner är viktig eftersom den tyder på att subjektiviseringen påverkar de ryska adverben.

På så sätt har en bild av hur spridda kortformer av adjektiv är, samt hur ofta man använder predikativer i ryska erhållits. Detta har också hjälpt mig att utesluta dem ur det totala antalet exempel, vilket betyder att det är bland de resterande 76,9 % eller 352 exemplen man ska försöka spåra om grammatikaliseringen har påverkat de ryska adverben och, om så är fallet, i vilken grad.

6.5.2. Frekvensen av GA och STA i respektive UC och TIC

För att få veta fördelningen mellan GA och STA och om det finns skillnader mellan skrift- och talspråket har jag analyserat alla exempel på varje adverb under de tre redan beskrivna formlerna för att få en bild av hur många av adverben som är gradadverb och hur många som är sättsadverb inom varje formel för varje av de 13 adverben i Bilaga 4.

Nedan anges detaljerade resultat betr. fördelningen mellan GA och STA i både UC och TIC (för den procentuella fördelningen se Bilaga 5.):

	V + Adv eller Adv + V				**Adj + Adv eller Adv + Adj**				**Adv + Adv**				**Totalt**
	UC		**TIC**		**UC**		**TIC**		**UC**		**TIC**		
	GA	STA	GA	STA	GA	STA	GA	STA	GA	STA	GA	STA	
безобразно	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
безумно	0	0	5	0	3	0	4	0	0	0	3	0	15
дико	1	5	1	1	4	0	0	0	0	0	0	0	12
жутко	2	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	5
здорово	13	0	3	0	1	0	0	0	1	0	0	0	18
мучительно	0	6	1	2	2	0	0	0	1	0	0	0	12
предельно	2	0	0	0	7	11	5	1	7	0	4	0	37
сильно	69	17	28	7	28	4	5	2	1	0	1	0	162
смертельно	8	1	0	0	4	4	0	0	2	0	0	0	19
страшно	12	8	2	0	9	2	5	0	1	0	1	0	40
ужасно	7	2	3	1	5	0	1	0	6	0	1	0	26
чудовищно	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3
адски	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Totalt	**115**	**42**	**45**	**11**	**65**	**21**	**20**	**3**	**20**	**0**	**10**	**0**	**352**

Jag vill göra några kommentarer till denna fördelning eftersom det finns en del tvetydiga fall eller exempel som har varit svåra att placera. Därför kommer jag att ge

en kort genomgång av de svårigheter jag har råkat på. Mina kommentarer, som jag har kring vissa adverb, är uppställda i samma ordning som adverben är uppställda i tabellen ovan.

Безумно

Alla fall med *безумно* har jag räknat som GA. Det finns ett exempel, som jag vill nämna: *[…] потому что я безумно очень люблю таких актеров, которые […]*. Detta fall är ett intressant exempel på talspråk eftersom det bryter mot den vanliga syntaktiska följden Adv + Adv, där det första typiskt är ett etablerat gradadverb, i detta fall – *очень* . Här ser vi en följd Adv + Adv, där det det första är *безумно* , men eftersom detta är använt i en talspråkig och starkt känslomässig kontext, uppfattar jag det här som ett intensifierande adverb, använt i yttrandet för att genom upprepning uttrycka den mycket starkt subjektiviserade attityden.

Здорово

Fallet med *здорово* är mycket speciellt. Man kan se att denna form redan genomgått en semantisk förändring från den ursprungliga betydelsen *friskt, sunt, hälsosamt* (*Rysk–svensk ordbok* 1985: 231) till den mer abstrakta generella betydelsen *fint, storartat* (*хорошо*) eller *mycket, ordentligt* (*очень сильно*). Med andra ord har den redan blivit grammatikaliserad. Jag har inte hittat ett enda fall med *здорово* i betydelsen *sunt* eller *hälsosamt*, som t ex *Он здорово питается.*[16] Därför har jag betraktat alla exempel som GA, oavsett om de betytt *fint, storartat*, t ex *Сережа здорово плавал, нырял, прыгал с вышки*. eller om de betytt *mycket, ordentligt*, t ex *Он здорово сожалел, что впустую теряются погожие дни*. Ett tvetydigt exempel med adverbet *здорово* är detta: *Здорово его*. Jag har betraktat det som GA tillhörande formeln V + Adv eller Adv + V eftersom det tydligt framgår att man relaterar till ett verb men utelämnat detta i konstruktionen ifråga. Kontexten är för begränsad för att man skulle kunna gissa sig till vilket verb som skulle ha använts, men ändå, tycker jag, kan man klart förstå det som tillhörande formeln V + Adv eller Adv + V.

Мучительно

Det förekommer bara ett tvetydigt fall med *мучительно* i följande exempel: *[…] и тут его задел осколок снаряда, и потянулись годы госпитальной полужизни-*

полусмерти, и мучительно долгое выздоровление […]. Hade det funnits en samordnande konjunktion mellan *мучительно* och *долгое*, hade det otvivelaktigt varit en kortform av Adj *мучительное*, som beskriver fysiska och smärtsamma processer. Men jag har ändå valt att hantera detta fall som GA tillhörande formeln Adj + Adv eller Adv + Adj.

Предельно

Om man analyserar tabellen, upptäcker man att *предельно* är det enda adverb, där antalet STA överstiger antalet GA enligt formeln Adv + Adj eller Adj + Adv. Detta därför att en stor del av fraserna med adverbet *предельно* faktiskt handlar om en gräns/en skiljelinje mellan någonting, t ex *Фактически все наше предыдущее рассмотрение относилось к предельно низким температурам, близким к абсолютному нулю*. Det finns i allt 11 exempel av *предельно* som STA. 9 av dessa förekommer i vetenskapliga texter, 1 i en intervju, som dock handlar om naturvetenskap, nämligen ekologi, och bara 1 exempel förekommer i en skönlitterär text av F. Iskander: *Он вел ее на предельно вытянутых поводьях, словно удлиняя расстояние между собой и лошадью […]*. Därför kan man påstå att adverbet *предельно* har behållit sin ursprungliga och objektiva betydelse bara inom begränsade domäner, nämligen i naturvetenskapliga kontexter. Inom alla andra språkliga domäner fungerar det oftast som GA.

Сильно

Bland exempel med *сильно* har jag som STA räknat sådana som betyder ett sätt att utföra/påverka någonting med fysisk kraft, t ex *Но Коншин, переломив желание не ввязываться в скандал, кинулся к нахалу и левой рукой – он был левша – сильно двинул его в челюсть*. eller *Ему показалось, что командарма просто сильно тряхнуло от слишком резкого торможения*. Utöver dessa finns det dock ett antal tvetydiga fall, t ex *Сердце ее сильно колотилось, она снова взбежала по крыльцу наверх […], Она задыхалась, сильно щемило сердце, и она посидела две минуты на стуле, приняв валокордин*. som jag vanligtvis räknat som STA eftersom de beskriver en fysisk upplevelse, orsakad av någon kraft. Utöver dessa förekommer det en del exempel där adverbet *сильно* själv har ett attribut, t ex:

Но однажды она все же приболела, и очень сильно.

---

[16] Mitt eget exempel.

В прошлом мы же все были союзными республиками, очень сильно были привязаны к центру, к Москве, особенной самостоятельности не имели.
Это очень сильно теснит не только серьезную академическую музыку, но даже и джаз.
Как и должно быть по теории, особенно сильно потенциал частиц влияет на электронный луч там, где размеры частиц минимальны.
I sådana fall har jag behandlat *сильно* som STA även om det inte betyder ett sätt att utföra/påverka någonting med fysisk kraft. Här refererar det ändå till ett kvalitativt sätt att utföra eller uppleva någonting snarare än att bara fungera som ett förstärkande eller gradadverb.

Смертельно

Adverbet *смертельно* med betydelsen *dödligt* förekommer som STA i sådana typiska uttryck som *смертельно болен, смертельно ранен*. I sådana fall har jag räknat det som STA. Det finns ett exempel med detta adverb – *Вот в тот день смертельно простудилась наверху Аля, неугомонная лыжница и бесстрашная альпинистка*. – som kan tolkas antigen som STA eller som GA, eftersom kontexten inte anger om hennes tillstånd var dödligt. Jag har ändå räknat detta som STA p g a den semantiska parallellen mellan förkylning och sjukdom eller sår, vilka betyder farliga hälsotillstånd med en möjlig dödlig utgång.

Ужасно

Ett exempel med *ужасно* kan inte direkt placeras i tabellen ovan – *Выяснилось: ”учители”, оценивая свои переживания, используют всю шкалу предложенных им характеристик (от ”очень плохо” или ” ужасно” до ”очень хорошо” или ”прекрасно”), а ”уменьшители – только ее середину, избегая крайностей*. Ändå har jag räknat det som tillhörande formeln V + Adv eller Adv + V, eftersom om man gjorde om denna mening efter dess betydelse skulle *ужасно* stå som en del av en mening *Я чувствую себя ужасно*.

Efter att alla tvetydiga exempel omdiskuterats, vill jag nu försöka dra slutsatser om fördelningen mellan GA och STA i respektive UC och TIC. För att kunna göra detta har jag räknat ut den procentuella fördelningen eftersom det förekommer flera exempel i UC än i TIC. De procentuella resultaten är sammanställda i denna tabell:

	V + Adv eller Adv + V				Adj + Adv eller Adv + Adj				Adv + Adv			
	UC 157 = 100 %		TIC 56 = 100%		UC 86 = 100%		TIC 23 = 100 %		UC 20 = 100 %		TIC 10 = 100 %	
	GA	STA	GA	STA	GA	STA	GA	STA	GA	STA	GA	STA
Antal	115	42	45	11	65	21	20	3	20	0	10	0
%	73,3	26,7	80,4	19,6	75,6	24,4	87,0	13,0	100	0	100	0

Som vi ser förekommer det inga stora skillnader i fördelningen bland GA och STA i respektive UC och TIC. I genomsnitt är förekomsten av GA i TIC något högre än i UC – den procentuella andelen av GA i TIC ligger alltid över 80 %, medan den i UC ligger kring 75 %. I en syntaktisk konstruktion, nämligen formeln Adv + Adv, är förekomsten av GA i UC och TIC densamma – 100%. Därför kan man påstå att de grammatikaliserade ryska adverben är ganska väl etablerade såväl i tal- som i skriftspråket, även om deras förekomst i talspråket är lite större och att används i modernt talspråk med en högre frekvens.

6.5.3. Frekvensen för GA och STA enligt de syntaktiska formlerna

Som redan beskrivet i 6.1. kan man förvänta sig att frekvensen för GA kan ha ett samband med den syntaktiska placeringen av adverbet i en fras där det används. Om adverb står som attribut till V, skulle de snarast bete sig som vanliga sättsadverb (*качественные наречия*) och deras huvudfunktion skulle vara att på ett kvalitativt sätt beskriva tillstånd, aktiviteter eller aktioner. Om adverb förekommer som en del av en NF, där de fungerar som attribut till adjektiv eller particip, kan de antingen vara GA eller STA. Man kan försöka sig på en generell slutsats att ju längre ”åt vänster” i ett uttryck som de står (nästan i alla de exempel som jag fann i både UC och TIC stod adverb till vänster om adjektiv eller particip) desto mer sannolikt är det att de skulle vara GA, eller med andra ord, adverb orienterade mot en lyssnare, som uttrycker talarens subjektiva förhållande till det uttalade[17], t ex intensitet, känslor, värderingar: *[…] <u>предельно</u> утилитарные, напоминающие какие-то раскрашенные вагоны, новые дома*. Samma mönster gäller formeln Adv + Adv, då adverb förekommer som en del av en verbfras, t ex *Я вижу как <u>страшно</u> наивно и сентиментально мы начали.*

[17] Detta är fallet med de flesta språk, för vilka grammatikaliseringsstudier har utförts, bl a engelska, svenska.

Om vi åter tittar på tabellen på s. 24, kan vi tydligt se frekvensen av GA och STA för de olika formlerna:

1) Adv + Adv - här har alla adverb förekommit bara som GA, d v s GA-frekvensen har varit 100%.

2) I konstruktionerna Adj + Adv eller Adv + Adj har 87% av adverb uppträtt som GA i TIC och 76% i UC.

3) I fallet V + Adv eller Adv + V har de flesta uppträtt som GA – ca 80% i TIC och ca 73% i UC, d v s GA är mindre frekventa här än för de andra två formlerna.

Därmed kan sägas att min hypotes om frekvensen ifråga om de syntaktiska formlerna bekräftats. Det som kanske är mest intressant i denna studie är just en mycket hög frekvens GA i V + Adv eller Adv +V. Detta tyder på att de grammatikaliserade adverben redan är väl etablerade i både tal- och skriftspråket. De flesta av dem används i sina grammatikaliserade, mer generella och abstrakta betydelser, oftast i betydelsen *очень*, men ibland också i andra betydelser, t ex *хорошо*[18] och inte i de ursprungliga propositionella eller direkt refererande betydelserna.

Den totala fördelningen mellan GA och STA i denna studie ser ut på följande sätt:

	GA		**STA**		Totalt
	UC	TIC	UC	TIC	
V + Adv	115	45	42	11	213
Adj + Adv	65	20	21	3	109
Adv + Adv	20	10	0	0	30
	200	75	63	14	352
Totalt	**275**		**77**		
%	**78,1**		**21,9**		100

Man kan se att den absoluta majoriteten av ryska adverb som jag har tittat på uppträder i det moderna ryska språket som gradadverb – nästan 80%. Bara en femtedel av dem används i de konkreta ursprungliga betydelserna.

7. Slutsatser

Vi har nu sett, att ryska adverb som i det moderna ryska språket kan uppträda som synonymer till gradadverb *mycket* (på ryska *очень*), genomgår en förändring – från det att de kan fungera som vanliga sättsadverb till det att de oftast fungerar som

[18] Denna betydelse förekommer väldigt ofta i exempel med *здорово*.

gradadverb. Att det verkligen är fråga om en förändring kan vi lätt se genom att återvända till Bilaga 1. Om vi tittar på den äldsta ordboken i tabellen, kan vi notera att 1911 fanns det bara ett adverb med betydelsen *очень*, nämligen *сильно*, som senare återkommer i alla de andra synonymordböckerna. Ordboken från 1975 innehåller redan ytterligare 7 av de adverb som jag har valt för denna studie. 11 år senare, 1986, hittar vi förutom dessa 8 ytterligare 4, som jag har analyserat, och märker en stor ökning av adverb som slutar antingen på *–о* eller *–и* och används med betydelsen *очень*.

Men även i denna synkroniska studie, som omfattar perioden från 1960 fram till idag, kan man tydligt se att dessa adverb återspeglar ett varierande semantiskt och syntaktiskt beteende som man kan kalla grammatikalisering. Det som motiverar denna förändringsprocess är subjektiviseringen.

Dessa adverb uppträder i vissa kommunikativa kontexter som mer eller mindre subjektiviserade enheter. Med andra ord omfattar de ett helt spektrum av uttrycksmöjligheter: från vanliga sättsadverb via gradadverb till adverbiella interjektioner, där ett sättsadverb är den minst subjektiviserade enheten medan en interjektion är den mest subjektiviserade enheten.

Om man ser på denna grupp av adverb, märker man tydligt att de har många gemensamma drag:

- <u>morfologiska</u>:
    - de flesta, med undantag av *адски*, har ändelsen *–о*;
    - de bildar samma derivationskedja, nämligen substantiv – adjektiv – adverb – predikativ – interjektion;
- <u>lexikosemantiska</u>:
    - de flesta har en starkt negativ betydelse, med undantag av *здорово*, som har en positiv betydelse, och *предельно* som har en tämligen neutral betydelse[19];

[19] Det skulle vara intressant att djupare titta på deras semantiska egenskaper. Det är dock ett tema för en separat lingvistisk studie.

- syntaktiska:
    - de bildar samma syntaktiska konstruktioner, som kan beskrivas med formlerna V + Adv eller Adv + V, Adj + Adv eller Adj + Adv och Adv + Adv.
- grammatiska:
    - de uppvisar samma varierande ordklasstillhörighetsmönster.

Därför kan man säga att grammatikaliseringen har påverkat sådana moderna ryska adverb, som har de ovannämnda drag. Troligen skulle adverb med ändelsen *–и* uppvisa liknande grammatikaliseringsprocesser. De databaser som jag har använt i denna undersökning innehåller dock inte tillräckligt med data för att kunna bevisa det.

Om man ser på de lingvistiska drag som karakteriserar grammatikaliseringen, ser vi att dessa adverb uppvisar de flesta drag som presenterats i kap. 3. De återspeglar en successiv process och existerar på tvärs mot de grammatiska kategorierna, d v s i flera språkliga lager. De är divergenta – deras ursprungliga former med de ursprungliga konkreta betydelserna används i det moderna ryska språket. Vissa av dem är specialiserade i den grammatikaliserade betydelse att de har eller håller på att förlora en del av sina semantiska betydelser, vilket är fallet med t ex *здорово*. De är beständiga och starkt dekategoriserade, eller med andra ord, tillhör flera grammatiska kategorier på en gång. Dessutom får de en att allvarligt tänka på de grammatiska kategoriernas gränser, ryska språkets grammatiska system. De är produktiva – i denna synkroniska studie har vi sett att en viss grupp, som kan tydligt identifieras med erhjälp av flera lingvistiska kriterier, följer ett speciellt mönster. Dessutom har frekvensen av de grammatikaliserade formerna överstigit de ursprungliga icke-grammatikaliserade formernas.

Det som har drivit (och driver) denna förändringsprocess är subjektiviseringen. En talares önskan att uttrycka sin åsikt, att vara ”inlindad” i själva yttrandet för att meddela något subjektivt, något som skulle fånga en lyssnares uppmärksamhet – det är det som motiverar denna förändring. Vi har sett hur vissa fraser genom multipel upprepning närmast blivit till språkliga klichéer, t ex *предельно ясно*, *сильно любит* eller *страшно надоел*. Å ena sidan uttrycker de en subjektiv åsikt, är personliga och unika i en interaktionssituation, å andra sidan ser vi hur de har blivit mer abstrakta och

pragmatiska. På något sätt verkar subjektiviseringen ha fångat den eviga språkliga paradoxen med tanke på språkets kommunikativa funktion – ens önska att förmedla sin tro, sin åsikt eller sin värdering på ett känslomässigt, kraftigt och unikt sätt, vilket i sin tur leder till att språkligt ”lyckade” uttryck över tid blir alltmera utbredda och ”standardiserade”. Med andra ord kan det som sker inom en subjektiviseringsprocess beskrivas som en träffpunkt mellan språkliga innovationer och språkliga klichéer.

Litteratur

Brinton & Traugott 2005 = Brinton, L.J. & Traugott E.C. *Lexicalisation and Language Change*, Cambridge, Cambridge University Press, 2005.

Finegan 1995 = Finegan, E. *Subjectivity and Subjectivisation: an Introduction* in *Subjectivity and Subjectivisation – Linguistic Perspectives* (ed. Stein, D. & Wright, S.), Cambridge, Cambridge Universiy Press, 1995.

Grammatiken 1970 = Грамматика современного русского литературного языка, Академия наук СССР, Институт русского языка, Москва, «Наука», 1970.

Grammatiken 1980 = Грамматика русского языка, Академия наук СССР, Институт русского языка, Москва, «Наука», 1980.

Grammatiken 1998 = Золотова, Г.А, Онипенко, Н.К, Сидорова, М.Ю. *Коммуникативная грамматика русского языка* (ред. Золотова, Г.А), Российская академия наук, Институт русского языка имени В.В. Виноградова, Москва, 1998.

Heltoft, Nøregård-Sørensen & Schløsler 2005 = Heltoft, L., Nøregård-Sørensen, J. & Schløsler, L. *Grammatikalisering og struktur*, København, Københavns Universitet, Museum Tusculanum Forlag, 2005.

Hopper 1991 = Hopper, P.J. *On Some Principles of Grammaticalization* in *Approaches to Grammaticalization* (ed. Traugott, E.C. & Heine, B.), Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 1991.

Mathiassen 1990 = Mathiassen, T. *Russisk grammatik*, Oslo, Universitetsforlaget, 1990.

Nørgård-Sørensen 2005 = Nørgård-Sørensen, J. *Genus og deklination i det 19. og 20. århundredes russisk. En ny fortolkning* i Heltoft, L., Nøregård-Sørensen, J. & Schløsler, L. *Grammatikalisering og struktur*, København, Københavns Universitet, Museum Tusculanum Forlag, 2005.

Rysk – svensk ordbok 1985 = *Русско–шведский словарь*, Москва, «Русский язык», 1985.

Rysk synonymordbok 1986 = Словарь синонимов русского языка (ред. Чешко, Л.А.), Москва, «Русский язык», 1986.

Padutjeva 2004 = Падучева, Е. В. *Динамические модели в семантике лексики*, Москва, «Языки славянской культуры», 2004.

Rosenkvist 2004 = Rosenkvist, H. *The Emergence of Conditional Subordinators in Swedish – a Study in Grammaticalization*, Lund, Lund University, Studentlitteratur, 2004.

Stein & Wright 1995 = Stein, D. & Wright, S. *Subjectivity and Subjectivisation – Linguistic Perspectives*, Cambridge, Cambridge Universiy Press, 1995.

Traugott & Heine 1991 = Traugott, E.C. & Heine, B. *Approaches to Grammaticalization*, Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 1991.

Traugott & König 1991= Traugott, E.C. & Köng, E. *The Semantics-Pragmatics of Grammaticalization Revisited* in *Approaches to Grammaticalization* (ed. Traugott, E.C. & Heine, B.), Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 1991.

Traugott 1995 = Traugott, E.C. *Subjectification in Grammaticalization* in *Subjectivity and Subjectivisation – Linguistic Perspectives* (ed. Stein, D. & Wright, S.), Cambridge, Cambridge Universiy Press, 1995.

Thomason & Kaufman 1988 = Thomason, S.G. & Kaufman, T. *Language Contact, Creolization, and Genetic Linguictics*, Berkley and Los Angeles, California, University of California Press, 1988.

Wade & White 2004 = Wade, T. & White, N. *Using Russian Synonyms*, Cambridge, Cambridge University Press, 2004.

Källor

Corpus of Russian Interview Texts in Russian Corpora in Tübingen: www.sfb441.uni-tuebingen.de/b1/korpora.html.

Uppsala Russian Corpus: www.slaviska.uu.se/korpus.htm.

Современный русский язык: Учебник (ред. Н.С. Валгина), Московский государственный университет печати, Москва, 2002: www.hi-edu.ru/x-books-free/xbook107/01.

Bilaga 1. En lista över synonymer till det ryska adverbet *очень*.

Synonymer hittar man om man slår upp det ryska ordet *очень* i de moderna synonymordböckerna[20] (i den gråmärkta kolumnen har jag bifogat de synonymer som finns i Dals ordbok för att ge en överblick över den språkhistoriska utvecklingen). Då jag placerade synonymer i tabellen utgick jag ifrån den äldsta synonymordboken från 1975. De andra kolumnerna är uppställda efter den första, eftersom jag tycker att det är lättare att greppa visuellt och det är enklare att se skillnader mellan ordböckerna:

	Словарь синонимов Академия Наук СССР «Наука» 1975	*Словарь синонимов русского языка* З. Е. Александрова (ред. Л. А. Чешко) «Русский язык» 1986	*Using Russian Synonyms* T. Wade & N. White *Cambridge University Press* 2004	*Толковый словарь живаго великорусска го языка Владимира Даля* Издание Т-ва М. О. Вольфь 1911
1.	Весьма	Весьма	Весьма	Весьма
2.	Крайне	Крайне	Крайне	Крайне
3.	Чрезвычайно	Чрезвычайно	Чрезвычайно	Чрезвычайно
5.	Страшно	Страшно	Страшно	-
6.	Ужасно	Ужасно	Ужасно	-
7.	Жутко	Жутко	Жутко	-
8.	Смертельно	Смертельно	Смертельно	-
9.	Чертовски	Чертовски	Чертовски	-
10.	Дьявольски	Дьявольски	-	-
11.	Зверски	Зверски	Зверски	-
12.	Отчаянно	Отчаянно	-	-
13.	Здорово	Здорово	Здорово	-
14.	Больно	Больно	-	Больно
15.	Шибко	Шибко	Шибко	Шибко
16.	Безгранично	-	-	-
17.	Невероятно	Невероятно	-	-
18.	Невыносимо	-	-	-
19.	Невыразимо	-	-	-
20.	Чудовищно	Чудовищно	-	-
21.	Адски	Адски	-	-
22.	Сильно	Сильно	Сильно	Сильно
23.	-	Поразительно	Поразительно	-
24.	-	Предельно	Предельно	-
25.	-	Безмерно	Безмерно	-
26.	-	-	Неимоверно	-
27.	-	-	Сказочно	-
28.	-	Удивительно	-	-
29.	-	Исключительно	-	-
30.	-	Невообразимо	-	-
31.	-	Необычайно	-	-
32.	-	Несказанно	-	-
33.	-	Необыкновенно	-	-
34.	-	Бесконечно	-	-
35.	-	Беспредельно	-	-
36.	-	Безгранично	-	-
37.	-	Баснословно	-	-

[20] Denna tabell är en sammanställning av bara de synonymer som består av ett lexem, d v s fraser som t ex *до смерти*, *на удивление*, etc. finns inte med.

38.	-	Жестоко	-	-
39.	-	Нечеловечески	-	-
40.	-	Мучительно	-	-
41.	-	Донельзя	-	-
42.	-	Невозможно	-	-
43.	-	Безумно	-	-
44.	-	Дико	-	-
45.	-	Бешено	-	-
46.	-	Оченно	-	Оченно
47.	-	Крепко	-	Крепко
48.	-	Дюже	-	Дюже
49.	-	Гораздо	-	Гораздо
50.	-	Зело	-	-
51.	-	Вельми	-	Вельми
52.	-	Порядочно	-	-
53.	-	Порядком	-	-
54.	-	Позарез	-	-
55.	-	Изрядно	-	-
56.	-	-	-	Порато
57.	-	-	-	Дрянно

Denna lista skulle jag vilja utöka med två synonymer till som, enligt min erfarenhet, ganska ofta används i nutidens ryska talspråk med betydelsen *очень*. Dessa två är *кошмарно* och *безобразно*. Med dessa blir antalet av synonymer 59. Det är givet att denna lista kan kompletteras ytterligare, men i nuvarande skick ger den i alla fall en någorlunda fullständig bild över alla synonymer till adverbet *очень*.

Bilaga 2. En lista över ryska adverb med betydelsen *очень* som tillhör den morfologiska ordklasskedjan substantiv –adjektiv – sättsadverb – gradadverb – predikativ – interjektion.

Det är viktigt att påpeka att ord i denna tabell är tagna från synonymlistan i Bilga 1. De är sammanställda på följande sätt:

1) först placeras de som slutar på *–о* i sina adverbiella former, i alfabetisk ordning;
2) därefter placeras de som slutar på *–и* i sina adverbiella former, i alfabetisk ordning;
3) slutligen placeras former som ej förekommer i språket inom de angivna ordklasserna[21].

Jag vill påpeka att inte alla potentiella synonymer till det ryska adverbet *очень* finns med i denna lista; t ex är *бешенно* och att ytterligare några som skulle kunna passa i tabellen inte tagits med. Dels för att jag måste begränsa materialet, dels för att de har väldigt näraliggande synonymer som t ex *бешенно = безумно*, som är redan finns med i listan.

Substantiv	**Adjektiv**	**Sättsadverb**	**Gradadverb**	**Predikativ**	**Interjektion**
Безобразие	безобразный, -ая	безобразно	безобразно	Безобразно	безобразие
Безумие	безумный, -ая	безумно	безумно	безумно	безумие
Дичь	дикий, -ая	дико	дико	дико	дичь (i betydelsen *strunt*)
Жуть	жуткий, -ая	жутко	жутко	жутко	жуть
Здоровье	здоровый, -ая	здорово	здорово	здорово	–
Кошмар	кошмарный, -ая	кошмарно	кошмарно	кошмарно	кошмар
Мука	мучительный, -ая	мучительно	мучительно	мучительно	мука
Предел	предельный, -ая	предельно	предельно	предельно	предел
Сила	сильный, -ая	сильно	сильно	–	сила
Смерть	смертельный, -ая	смертельно	смертельно	смертельно	смерть
Страх	страшный, -ая	страшно	страшно	страшно	страх
Ужас	ужасный, -ая	ужасно	ужасно	ужасно	ужас
Чудовище	чудовищный, -ая	чудовищно	чудовищно	чудовищно	–
Ад	адский, -ая	адски	адски	–	ад
Дьявол	дьявольский, -ая	дьявольски	дьявольски	–	дьявол
Зверь	зверский, -ая	зверски	зверски	–	зверь
Черт	чертовский, -ая	чертовски	чертовски	(чертовски)	черт

[21] Jag vill påpeka att en del av dessa adverbiella former själva kan fungera som interjektioner, t ex *Здорово!, Ужасно!, Жутко!*.

Bilaga 3. En reviderad lista över ryska adverb som är synonymer till *очень*, utarbetad efter den första kvantitativa undersökningen av materialet i UC och TIC.

Nedan en lista över det totala antalet träffar efter en sökning, genomförd i UC och TIC (Tabell 1.). Som man ser saknar 3 av adverben träffar. Därför kommer jag att förkorta min lista över ryska adverb som är synonymer till очень till 13 adverb som kommer att diskuteras i uppsatsen.

Tabell 1. **Det totala antalet träffar i UC och TIC.**

Nr.	Former med -*o* och -*и*	UC	TIC	Totalt antal träffar
1.	безобразно	4	0	4
2.	безумно	3	12	15
3.	дико	11	3	14
4.	жутко	6	1	7
5.	здорово	25	9	34
6.	кошмарно	0	0	0
7.	мучительно	11	3	14
8.	предельно	27	10	37
9.	сильно	120	47	167
10.	смертельно	19	0	19
11.	страшно	83	25	108
12.	ужасно	26	9	35
13.	чудовищно	2	1	3
14.	адски	1	0	1
15.	дьявольски	0	0	0
16.	зверски	0	0	0
17.	чертовски	0	0	0
		338	120	458

Tabell 2. ***En reviderad lista över ryska adverb som är synonymer till очень och som kommer att analyseras i uppsatsen.***

Nr.	Former på -*o* och -*и*	UC	TIC	Totalt antal träffar
1.	безобразно	4	0	4
2.	безумно	3	12	15
3.	дико	11	3	14
4.	жутко	6	1	7
5.	здорово	25	9	34
6.	мучительно	11	3	14
7.	предельно	27	10	37
8.	сильно	120	47	167
9.	смертельно	19	0	19
10.	страшно	83	25	108
11.	ужасно	26	9	35
12.	чудовищно	2	1	3
13.	адски	1	0	1
		338	120	458

Bilaga 4. Fördelningen av adverbiella former av ryska synonymer till *очень* efter formler, presenterade i kapitel 4.

Denna bilaga är baserad på en reviderad lista över de ryska adverb som används i denna studie, se Bilaga 3.

Tabell 1. ***Fördelning av adverbiella former (det totala antalet).***

Nr.	Rysk ortografi	TIC translitterering	Kortformer av Adj	Adv + V eller V + Adv	Adv + Adj eller Adj + Adv	Adv + Adv	Pred	Totalt
1.	безобразно	bezobrazno	0	2	0	0	2	4
2.	безумно	bezumno	0	5	7	3	0	15
3.	дико	diko	0	8	4	0	2	14
4.	жутко	zhutko	0	4	1	0	2	7
5.	здорово	zdorovo	0	16	1	1	16	34
6.	мучительно	muchitelqno	0	9	2	1	2	14
7.	предельно	predelqno	0	2	24	11	0	37
8.	сильно	silqno	4	121	39	2	1	167
9.	смертельно	smertelqno	0	9	8	2	0	19
10.	страшно	strashno	0	22	16	2	68	108
11.	ужасно	uzhasno	2	13	6	7	7	35
12.	чудовищно	chudoviwno	0	2	1	0	0	3
13.	адски	adski	0	0	0	1	0	1
Totalt			**6**	**213**	**109**	**30**	**100**	**458**

Tabell 2. ***Fördelningen av adverbiella former (UC vs TIC).***

Nr.	Rysk ortografi	TIC translitterering	UC	TIC	UC	TIC	UC	TIC	Totalt
			Adv + V eller V + Adv		Adv + Adj eller Adj + Adv		Adv + Adv		
1.	безобразно	bezobrazno	2	0	0	0	0	0	2
2.	безумно	bezumno	0	5	3	4	0	3	15
3.	дико	diko	6	2	4	0	0	0	12
4.	жутко	zhutko	3	1	1	0	0	0	5
5.	здорово	zdorovo	13	3	1	0	1	0	18
6.	мучительно	muchitelqno	6	3	2	0	1	0	12
7.	предельно	predelqno	2	0	18	6	7	4	37
8.	сильно	silqno	86	35	32	7	1	1	162
9.	смертельно	smertelqno	9	0	8	0	2	0	19
10.	страшно	strashno	20	2	11	5	1	1	40
11.	ужасно	uzhasno	9	4	5	1	6	1	26
12.	чудовищно	chudoviwno	1	1	1	0	0	0	3
13.	адски	adski	0	0	0	0	1	0	1
	Totalt		157	56	86	23	20	10	
				213		**109**		**30**	**352**

Bilaga 5. Frekvensen för GA och STA i respektive UC och TIC.

Tabell 1. ***Frekvensen för GA och STA i respektive UC och TIC – siffror.***

Adverb	**V + Adv eller Adv + V**				**Adj + Adv eller Adv + Adj**				**Adv + Adv**				**Totalt**
	UC		**TIC**		**UC**		**TIC**		**UC**		**TIC**		
	GA	STA	GA	STA	GA	STA	GA	STA	GA	STA	GA	STA	
безобразно	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
безумно	0	0	5	0	3	0	4	0	0	0	3	0	15
дико	1	5	1	1	4	0	0	0	0	0	0	0	12
жутко	2	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	5
здорово	13	0	3	0	1	0	0	0	1	0	0	0	18
мучительно	0	6	1	2	2	0	0	0	1	0	0	0	12
предельно	2	0	0	0	7	11	5	1	7	0	4	0	37
сильно	69	17	28	7	28	4	5	2	1	0	1	0	162
смертельно	8	1	0	0	4	4	0	0	2	0	0	0	19
страшно	12	8	2	0	9	2	5	0	1	0	1	0	40
ужасно	7	2	3	1	5	0	1	0	6	0	1	0	26
чудовищно	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3
адски	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Totalt	**115**	**42**	**45**	**11**	**65**	**21**	**20**	**3**	**20**	**0**	**10**	**0**	**352**

Tabell 2. ***Frekvensen för GA och STA i respektive UC och TIC – %.***

	V + Adv eller Adv + V				**Adj + Adv eller Adv + Adj**				**Adv + Adv**			
	UC 157 = 100 %		**TIC 56 = 100 %**		**UC 86 = 100%**		**TIC 23 = 100%**		**UC 20 = 100%**		**TIC 10 = 100%**	
	GA	STA	GA	STA	GA	STA	GA	STA	GA	STA	GA	STA
Totalt	**115**	**42**	**45**	**11**	**65**	**21**	**20**	**3**	**20**	**0**	**10**	**0**
%	**73,3**	**26,7**	**80,4**	**19,6**	**75,6**	**24,4**	**87,0**	**13,0**	**100**	**0**	**100**	**0**

Bilaga 6. Den totala fördelningen mellan GA och STA i UC och TIC.

	GA		**STA**		Totalt
	UC	TIC	*UC*	TIC	
V + Adv	115	45	42	11	213
Adj + Adv	65	20	21	3	109
Adv + Adv	20	10	0	0	30
Totalt	200	75	63	14	352
	275		**77**		
%	**78,1**		**21,9**		100